

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer csütörtökön és vasárnap.

Á r a :

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . 1 ft. 50 kr.

A szerkesztő szállása:
Szinház-utca 404. szám.

NEMLER.

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

4 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden ígatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknek alku szerint. — Hirdetések fölvetnek a szerkesztőségnek.

Brassó, febr. 6-án.

Elvégre az országgyűlés komolyan készül a választási reform tárgyalását megkezdeni. A kormány erre vonatkozólag előterjesztette a javaslatot, az országgyűlési pártok körei megvitatták azt, és a sajtóban is ez képezi a közérdekltség és eszmesurlódás sarkkövét. A népképvisellet magasztos elve fekszik a választási törvényben, mely önkormányzatra tanítja a népet, politikai érettséget és polgári öntudatot fejleszt mindenütt.

1848-ban megalkották a választási törvényt, de 23 év lefolyása alatt új világrend állott elő, és most annak új életet kell biztosítani.

Nézzük meg a törvényjavaslat miként tett eleget annak.

Az 1848-iki V-ik és az erdélyi 1848-ik II. törvényezikkelyek módosítása és pótlása képezi a választási javaslatot. Az 1848-iki választási törvény három rendelkezést foglal magában. Meghatározza a választási jogosultság feltételeit, elősorolja a választókerületeket s azok főhelyeit, és végre a választási eljárást állapítja meg.

Ez a beosztás és az abban foglalt szellem vonul át az egész javaslaton, a lehetőleg fenntartva annak egyes pontjait, és a viszonyok változása szerint megtéve a kellő módosításokat. E módosításoknak egy része teljesen nem kielégítő, — miután az elodázhatlan szükség csak ideiglenes jövőre állította elő, másrészt pedig a formásokban igen messze megy.

A javaslat első fejezete a választói képességet egész szabatosan határozza meg, és az 1848. V. és az erdélyi II. t. cikkely megállapítása szerint azt nagyban és egészben érintetlenül hagyja.

A második fejezet szól az országgyűlési választók névjegyzékéről. E fejezetben egészben véve sok megtartatott a 48-iki törvényből és lényeges módosítások is történtek azon. Egyik legnevezetesebb pontját képezi e szakasznak a census, mely a választókra nézve az eddigi marad, — csak hogy most szabatosabb kifejezést nyert.

A választók összeírására s a választási eljárásra nagyobb mérvű módosítások tettek. A törvénynek ezen része teljesen át van alakítva, és a főczél benne az, hogy általa a választások tisztasága és gyors lefolyása biztosítottak.

A választók névjegyzékének elkészítése összeíró küldöttségek által történik, mely küldöttségeket a törvényhatóság közgyűlése választ.

Nagy előnyére fog válni e fejezetben tett módosítások keresztülvitelére: a választók állandó névjegyzékének behozatala. A névjegyzék állandósága abban áll, hogy a választó nem köteles magát minden alkalommal külön beírni, s jogosultságát ismételve igazolni, hanem ha egyszer a névjegyzékbe fel van véve, bennmarad mindaddig, míg jogérvényes határozattal ki nem töröltetett.

Ez képezi a második fejezet kiváló módosítását, mely által annyi visszaélésnek lesz eleje véve.

A választási eljárásról szól a harmadik fejezet.

A javaslat itt nem tér el mindenben a jelenleg érvényben levőtől, de annak határozatain számos és lényeges módosítást eszközöl, nevezetesen: az általános választások országszerte ugyanazon napokra rendeltetnek; e napokat a belügyminiszter határozza meg; továbbá a választási előkészületek és a választási idő folyamata lényegesen megrövidített az által, hogy a szavazásnak egy küldöttségnél való összpontosítása helyett minden ezer választóra egy szavazatszedő küldöttség jut; s ezzel kapcsolatban a szavazás tartama két napra szorítottatott.

A leglényegesebb pontját e szakasznak — és mondhatni az egész reform javaslatnak a szavazás módja képezi. E szerint a szavazás képviselőjelöltek szerint elkülönítve történik; és így minden képviselőjelöltre a választók községenként, s a meghatározott sorrendben szavaznak.

A szavazás élő szóval nyilvánoson történik.

Ez a része a törvényjavaslatnak tulajdonkép nem módosítás, hanem a megszokott vá-

lasztási módnak folytatása és annak törvényre emelése. Az 1848-iki törvény e tekintetben hallgatott, és a nyilvános szavazásnak adott tért.

Jelentékeny sok visszaélésnek van akadályvetve a választási igazolványok által. Ugyanis csak annak van joga szavazni, ki az illető községek névjegyzékében előfordul s választási igazolványát előmutatja. Ilyenektől a szavazási jog meg nem tagadható, és egyszersmind kellő biztosíték adatik arra nézve, hogy csak a jogosult szavazzon — s a két ízben vagy más nevében való szavazás meggátoltassék.

És most egészben véve e törvényjavaslatot kimondhatjuk, ha az törvényre válik úgy a mint van: csak ideiglenes törvény leendő és egy általánosabb választási törvény megalkotását teszi szükségessé, mely a nagyobb fogosságu kor-eszméket felkarolja, miután ebben csak a választási eljárás módjára nézve tétetett néhány sürgősebbnek vélt intézkedés. E nemü intézkedések közé tartozik a javaslatnak azon pontja, mely a szavazás módjára nézve a nyilvánosságot állapítja meg. Ez ellen van kifogásunk, mert ily nagy horderejű kérdésnek helyes és megfontolt megoldására hiányzik az idő ezen ülésszak alatt. Miután e kérdés eddig is mellőzve volt, holott oly magas erkölcsi és társadalmi érdekeket érint, annak határozott eldöntését csak az új törvénytől lehetne várni; de ez nem fogja a javaslat szerint tenni, hanem csak egy országos joggyakorlatot erősít meg. A nyilvános szavazásról tudjuk ugyan, hogy az épen a szabadelvűségnek hü kifejezése — és hogy különösen egy oly országban, melyben nem nyert érvényt az általános szavazatjog, tehát a szavazóknak bizonyos kötelezettséget kell ismerniök a választási joggal nem bírókkal szemben, — de azért nem találjuk meg a menedéket, a mit a titkos szavazás nyújt, minden lehető jogtalan terrorizmus ellen. A népakarat kifejezését kívánjuk elérni a választások által, tehát oda törekedjünk, hogy a kivitel módjára a leggyakorlatibb eszközököt válasszuk meg. Ilyent pedig a nyilvános szavazásban aligha találunk népünk értelmi és erkölcsi fejlettségének

TÁRCZA.

Szegény tatár!

Nem arról a tatárról beszélek, a kit a prázsmári szász azért szánt, mert a feleségét elrabolta vala. Az a tatár a Dsingiskán egész táborával ellenségünk volt, és sok kárt tett hazánkban; azért nem is tudtam sajnálni azt az egyet sem, kit a gondviselés a prázsmári asszonynyal áldott meg. —

Azok a régi tatárok, kik állítólag kutyafővel dicsérték istenöket, nagy részben már csak a történelem emberei, mert részint a muszka által leigáztattak, részint más népfajokkal annyira vegyültek, hogy ő kutya fejűségüket mint önálló eredeti néptajt nem lehet többé feltalálni.

Ha tudnám, hogy némelyeket kutyafejű hitőkben nem sértek, azon történetirők nézetét pártolnám, a kik azt állítják, hogy az egész kutyafejűsége a tatároknak csak félelem szülte nézete volt az általuk nyomorgatott népeknek; mit annál is inkább elhiszek, mivel némely német történetirők a mi őseinket, kik Arpád, Zsolt és Taks alatt a jó szomszédokat látogatták, kutya fejűeknek és csunya frateknek írják, holott ma ugyancsak nem tartanak kutyafejűeknek; legfőlebb azt ha nem bálnák, hogy az ő kutyáik legyünk. Akkor őket minket pompás hozzá értéssel osztályoznának. Kitalélnék belőlünk a mészáros kutya, a jó szaglása vizsla, pudli, a melyik abroncon ugrik és egy májósveggért bukfeneczet hány; hát még kopó mennyi volna, és ha fel tudnának osztani jobb és balpártra, még fel is falnók egymást az ő örömeikre.

De saját kutyafejűmmel most veszem észre, hogy megint ősi bünömbbe estem: mind egyebekről beszélek, nem arról a miről kellene. Hanem hát azt mindenki tudja, hogy kutyából nem lesz egy könnyen szalona.

Ugy van, a tatárról akartam beszélni. A napokban beszélök egy barátomhoz, és látok ott egy turbános keleti embert. Első gondolatom az volt, hogy ez valami ázsiai keresztény pap, ki valahol az isten háta megett az istennek házat akar építeni. Kopó módjára hirtelen kereken szimatoltam a szobát, és az istenházára való megkántalástól magamat megóvándó, már kifelé fordítottam szekerem rudját.

A barátom alkalmisint felfedezte arczomon gondolatimat, mert nevetve szóllított meg: „jere jere, hogy mutassalak be egy közép ázsiai atyánkfiának, egy tatárnak, Mollah Iszhák urnak.”

És a tatár igen szép magyarsággal állította, hogy ő tiszta tatár, közép ázsiai khivai születésű, és hogy olyan tatár mint ő, még kilencz millió van oda haza.

Gyermek az ember, még ha öreg is. Egy percze egészen megmelegedtem örömömben, gondolám: teremő isten ha nekünk kilencz millió atyánkfia volna, bárha közép Ázsiában is; de csak hamar eszembe jutott, hogy bizony úgy állunk mi, mint egy magános köszirt a tengerben. —

De mégis igen örültem a tatárnak. Ott van az ő hazája, hol hajdan őseink laktak, és valószínűleg ugyan azon néptörzs gyermeke, a melytől mi származunk.

Pár szavából láttam, hogy a tatár igen mivel finom ember és igen örültem igeretén, hogy az estét ott, hol én is jelen lehetek, barátságos körben kívánja eltölteni.

Estve csakugyan találkozánk. A tatár hozott magá-

val egy török dervist is, a ki igen érdekes egyéniség volt. A dervis sas órával, olajszin férfias arczával és öszbevegyült szakálával nagyon megnyerő alak, de érdekes az öregnek multja is: ő a Ganges partján született, és hazájában a tüzimádók papja volt. Viszontagságok folytán hazájából elvetődött, a tüzimádást szegre akasztá, és beállott dervisnek, Allahnak és Mohamed nagy profétának örök dicsőítésére.

Az öreg minden dervisségo daczára felvilágosodott ember; ő ugyan nyilvánosan imádtatta és imádtatta a tüzet, de saját meggyőződése szerint azt azért tisztelte főként, mivel azzal pipát lehet gyujtani, és a hús jobb sültve, mint nyersen.

Most szentek sirját látogatja, utóbb a budai muzulman szent Gül Baba sirjánál járt, és úgy találja, hogy a nevezett szent a zarándokokra nézve felséges helyet keresett végperceire, mivel Magyarországon, és főként Budán igen jó borok vannak. A kórán ugyan tiltja az igazhitűnek a bor élvezetét, de csak az igazhitűek jelenlétében; a magyarok társaságában Allah is szemet huny az efféle aprólékosságok iránt. De mi több, a vén zarándok még a borvizet is respectálja, hanem persze nem csak ugy szárazon magára. A kolbásznak bárhogy a tisztátalan disznó husából és beléből készül, mégis nagy barátja.

Oda haza Kis Ázsiában, mint mondá az öreg, a borivás nagy titokban kell hogy történjék, mert van ott egy hatalmas ur, a Kadi (az öreg szerint Kazi) ki a borivó dervist keményen bünteti.

Az öreg dervis megjárta Bécsét is, de daczára annak, hogy mint indus ott indo german atyafainál volt, nem igen jól találta magát, mert még szállást sem akartak adni s ha enni kért, mindenütt azt mondták: nix nix.

jelen állapotában, mert sajnos tény az, hogy nálunk a választók tömege nem bír öntudatával a felelősségnek és kötelességnek, mely a választói jog gyakorlásával őt terheli, és nem tartja bűnnek azt, hogy jogát nyilván áruba bocsássa. Önállóságát, polgári öntudatát adja el más céljainak kivételére, mit a vásárló árgusi szemekkel ellenőriz.

Mig ezzel szemben a titkos szavazás megemlékezteti a polgári öntudatot, és fölébreszti a polgárok érdekeltségét, addig elejét venné egy oly erősen lábra kapott társadalmi mértelynek: a megvesztegetésnek, mert lehetetlenné tesz minden biztos számítást a megvesztegetettnek magatartására nézve.

Távol állunk attól, hogy a titkos szavazás megörökítését óhajtánók; ezt épen nem, hanem igenis óhajtjuk, hogy a választási törvény gondoskodjék oly eszközökről, melyek a lélekviszársálsáknak útját állják, és népünkbe polgári öntudatot ébresztenek.

Brassó, 1872. febr. 7.

Több egy honapjánál, hogy megirtuk, miszerint a brassai magyar királyi törvényszék nem nagy kedvet mutat az országos magyar nyelv használatához; hanem maga részére országos nyelvéül a németet állította meg.

Ezen tulságos törvényszéki függetlenkedés elég furesának tetszett a távolabbi lapok előtt is arra, hogy mindnyájan átvegyék; sőt a „Pesti Napló“ azon megjegyzéssel kísérte értesítésünket, hogy „majd csak akad valaki, a ki megsugja ezen törvényszéknek a törvényt.“

Azóta mind várjuk a sugás eredményét; de vagy nem sugott senki, vagy az itteni szereplők nem hajlandók sugókra hallgatni, hanem kényök-kedvök szerint rögtönöznek; — elég az hozzá, hogy az ügy még mindig a régi állapotban maradt.

Biztos értesülés alapján irhatjuk, hogy mind a törvényszék, mind a brassai járásbíróság határozottan és kizárólag a németet használják belső ügykezelésük nyelvéül. A miniszter által kiszolgáltatott magyar nyomtatványokra olyan pompásan írják a német szöveget, mintha az volna a legjobb rendén.

Czikkünkre, melyben a törvény alapján követeljük a magyar nyelv használatba vételét, azt mondja a „Kronstädter Zeitung“, hogy magyarosítani akarunk; nekik azonban a törvény ellenére nyíltan germanisálni megengedett és lojális dolog.

A brassai és brassóvidéki magyarság sem közigazgatási sem törvénykezési hatóságaitól nem kap egyetlen intézményt sem anyanyelvén. Most még Felső-Fejérmegye néhány községét is ezen

német nyelvű törvényszékhez csatolták, nehogy nagyon megfélemlítsenek a Bachvilágról.

Bizony-bizony felettébb sok minden szabad a mi jó országunkban.

Eötvös ünnepély

a magyar tudományos akadémiában febr. 2-án.

Az akadémia, feledhetetlen elnöke, b. Eötvös József halálának első évfordulóját kegyelettel ülte meg. A díszterem fentartott s emelkedett helyén a közepén virágcsoporttól környezve állott b. Eötvös Józsefnek megszólalásig hű arezképe, Székely Bertalannak egyik legremekbebb festménye; előtte fehér márvány mellszobra, készítve b. Vay Miklós által. A szószerk előtt az asztalt ezüstrojtos fekete bársony borította.

Az akadémia minden zúga megtelt díszes közönséggel; a karzatok nagy részét nők foglalták el. A hallgatók első sorai közt vegyesen ültek nők, képviselők, főurak; az akadémiai tagokon kívül a küldöttségek foglaltak helyet.

Az ülést gróf Lónyai Menyhért elnök szónoki emelkedettséggel és melegséggel mondott beszéddel nyitotta meg.

A nagy becsü beszédből — lapunk szüktere miatt — csak az előbeszédet közölhetjük, mely így hangzik:

Ma egy éve báró Eötvös József váratlan halálának, hírére mely fájdalom hatotta át a nemzetet. Éreztük, hogy szegényebbek lettünk egy oly kincsesel, melyet világi vagyonnal szerezni nem lehet; éreztük minő pótolhatatlan hézag támadt utána, intve azokat, kik talán néha igazságtalanok, néha méltatlanok voltak irányában, hogy nem elég immár a holtat dicsőíteni, de az új nemzedéknek feladata a támadt hézagot nemes versenyben méltóan betölteni.

Azóta egy év mult el és fájdalomunk nem enyhült; egy év mult el, s veszteségünk pótolva nincs, pótolva nem is lehet. Nem kételkedem ugyan, hogy a jövő meg fogja hozni számban képességben a kitünő férfiakat. A szabad intézmények életbeléptetése s azon kor, melyről apáink álmodni is alig mertek, de melyet mi, mostani idősök, ifjuságunk éveiben hittünk és reméltünk; azon kor, melyben a nemzet ura a maga sorsának, melyben szabad a munka a haza szellemi és anyagi felvirágzásának létesítésére, meg fogja teremni férfait.

De a most éve szenvedett veszteség szintoly pótolhatatlan marad, mint a mily feledhetetlen. Államférfiai tevékenység és költői lélek, még melegebb hazaszeretettel, kitünő szónoki tehetség a legkomolyabb buvárlati képességgel, a nemzeti érzelem és az emberiség legmagasabb eszméi iránt a legélelmebb fogékonyság: kiben fog még ily sokoldalúság mellett oly harmoniában egyesülhetni? És ily férfi nem is válhatik más nemzedékből mint abból, melyhez Eötvös tartozott.

Százados véres harcok után, melyek alatt életéért és létéért küzdött, a nemzet a mult században tétlen nyugalomba volt merülve; legjobbjai is gyakran kételkednek:

fog-e még új életre ébredni? Azonban a jelen század megnyitásával a hosszú sötét éj után derengeni kezdett egy szebb kor hajnala. Eszméltre tért lassanként a nemzet; Révay és Kazinczi figyelmeztetésére fölfedezte saját nyelvében a kincseket, a közszerűletlen gyémántot, melyet nem sokára egy Berzsenyi és Vörösmarty teljes fényében ragyogtatott. A lelkesedés nagy költők varázshangjára átjárta a nemzetet a középkor megkövesültnek látszott politikai formái közt.

Meg volt teremtve a nyelv, önérzetre keltve a nemzet multja nagyságának megéneklése által: de hiányzott a tér, az alkalom arra, hogy a nemzet tetteiben adjon kifejezést lelkesült felbuzdulásának.

A tehetetlen alkotmányosság ősi formái reményeket ugyan költeni engedtek, de eredményre nem vezettek; akkor még csak a szavak virágának tavaszát éltük. Egy Széchenyi meggyőződésteljes hangja, hazaszeretettől lángoló erős lelke csakhamar tettekre, reális munkára szólította ábrándjaiból az ifju nemzedéket. Rendi alkotmányosságunk termeiben a hagyományos jogvédelem mellett az építésen, újításon kezdtek fáradozni, s a merev provincialismus válaszfalain keresztül egy biztosabb, jobb jövő reménye kezdett lassanként rést törni magának.

Ez volt azon létkör, ez volt azon fejlődési stádium, melyben a korán eszmélő ifju Eötvös nyerte az első benyomásokat. És lett belőle a nemzeti nyelv és irodalomban lelkesült művelője, lett belőle költő, a hazaszeretettől lángoló dalnok, ki mestereihez emelkedett; lett belőle kitünő szónok, egyike azon előharcosoknak, kik a nemzet jövődjének előkészítésére mindig egész nagy eszmékkel előzik meg korukat, kik hazájuk sorsát magukévé téve, a gondolkozással mély tanulmányt és fáradhatatlan munkásságot párosítanak; lett belőle az eszmékben és gondolatokban leggazdagabb magyar. A tanulmányok, buvárlatok és alapos gondolkodásnak, melyben a nagy nemzetek újabb korban a civilizáció előbbrevitelét köszönhetik, hazánkban Eötvös volt legtevékenyebb uttörője. Egész élte a magyar civilizáció történetének legfontosabb és kritikussabb szakaszában van elváluhatatlanul beleszőve, melyet arany-szálakként törnek át szellemi világának sugarai. És lett belőle nevezetes államférfi, ki a jelenkor évkönyveiben magának történelmi nevet vívott ki.

De ki volna képes hű képét adni mind a kornak, melynek gyermeke és egyik irányadója volt, mind azon nagy szellemi birodalomnak, melyet lelke átölelt?

Egy bizonyos távolság, egy későbbi kor fogja méltóbban feltüntetni eme szellemi nagyság arányait, csak az lesz képes a kort és nevezetes férfait nagyobb harmoniában, hibebeben ecsetelni.

Mélyen érzem arra csekély képességemet; én ki távolról sem bírok az ékesszólás és irás azon hatalmával, mely a felvett tárgy nagyságával arányban állana, s bár nem is volt időm újabb tanulmányozni műveit, hogy azoktól áthatva élénkebben tükrözhessem vissza szellemét, elvállalám mégis a megbízást, hogy ez által is miután közel három évtized alatt hozzá közel állva, öt

Nem is akarja tartani az atyafiságot; ellenkezőleg inkább velünk kívánna nemzeti rokonságot kötni. Hiába, ez a különbség a kelet és nyugot, a kultura és barbarizmus között. Nyugaton erőmegfeszítéssel kell a földtől a szükségst kicsikarni; kelet földje kevés munkára áldásos felesleget ad. A nyugoti, ki semmit ingyen nem kap, nem képzolheti, hogy ily uton valamit kívánhasson.

Szegény öreg indus elment hazánkából; sok idő telik bele, mig újból borvizet borhoz jut; kívánjunk neki szerencsés utat és térjünk vissza a tatárhoz. De miután elterécseltük az időt, ezt csak a jövő számban tehetjük.

(Folytatása következik.)

A babona lépcsői.

Kétségbe vonhatlan tény az, hogy a természettudományok, melyek évezredek hosszú során át nem úgy fejlődtek mint valósággal fejlődniök kellett volna, — az újabbkor nagyszerű felfedezései óta összes szellemi fejlődésünkre igen jelentékeny befolyást nyertek. Ennek a babona körét is napról-napra szűkebb térére kell vala szorítania. Mindazonáltal daczára korunk felvilágosult irányzatának a babona mégis búján tenyészik. Mig ugyanis a természettudományok más p. o. a technika terén gyors léptekkel haladnak előre, naponkint újabb hódítást téve: addig fájdalom egy más téren a babona megsemmisítésén még ez ideig, mint ezt igen gyakran tapasztalhatni, az eredmény nem felette nagyra becsülendő.

Ennek oka világos. Az ember ugyanis minden időben hajlandó volt a csodálatos, babonás elhívésére; a ba-

bona hozzá szövődött és szövődik minden nép, igen még érettebb nemzeteknél is az egyesek gyermekkorához. A phrenologia — koponyatan — szerint van egy a csodálatost illető szervünk, és ha a phrenologia nem is egyéb üres hypothesisnél, mint ezt sokan állítják, mégis abban igaz van, hogy az emberi lélek ama sajátosságát kimutatva, annak egy külön helyet ad agyunkban. Valamint a szem recharátyájának egy bizonyos helyén semmi kép nem látható: ugy az agyvelő ama helye is képtelen az igazság elfogadására. A különöst, megfajthetlent s titokteljest annál könnyebben elhiszük, minél inkább közeledik a bámulatoshoz.

Egy másik ok, hogy miért nem irtották ki a természettudományok a babonát, abban rejlik, hogy a természettudományok még korántsem azok, miknek lenniök kell, t. i. közös javunk. Minden mivelt embertől megkövetelhetjük jogosan, hogy helyesen írni, olvasni tudjon, hogy a tudomány egy vagy több ágában jártas legyen. Hanem fájdalom ma még sokan nem tartják szükségesnek: vérkeringés, lélekezés, meleg, hideg, surlódás, hang s több effélérről alapos ismeretet szerezni, miből nagyon természetesen a természettörvényeinek nem értése, félre magyarázása s ebből babona következik. Mert mi a babona? Semmi egyéb, mint oly jelenetek, tünemények föltevése és hívése, melyek a tudomány által félremagyarázhatlanul bebizonyított, elismert természettörvényeivel homlok egyenest ellenkeznek. Hogy a babona még ma is gazdag tárházából csak egy párt mutassak fel, ilyen az ezelőtt néhány évvel oly szenvedélylyel üzött asztalmozgatás, melynél egy a géptani törvények szerint könnyen érthető jelenetet és ismeretlen varázs erőnek akartak tulajdonítani. Ilyen továbbá a holdkórosság, lidérc, melylyel oly sokszor ijesztget-

tek gyermekkoromban; a hold befolyása a rothadó fa és időjárásra. — Mindezek ma már a tudomány által tisztázva vannak, hagyjunk hát békét a szelid holdnak; hogy menjen ő maga pályáján s ne tulajdonítsunk neki olyan dolgokat, melyekre éjszakáink ártatlan barátja teljesen képtelen. —

A babona a különböző egyének szerint különbözőleg szokott nyilvánulni. A vastag, kézzel fogható babonától föl egészen egy számtanilag bebizonyított igazságig, egy seclát vehetünk fel, melyen természetesen a fokok nincsenek oly élesen megkülönböztetve, mint egy hőmérőn. Kísértük meg e seclán fölfelé emelkedni, kiüldulva a vastag babona homályba borult környékéből, hol a természettörvényének tökéletes ismeretlenségéből kifolyólag kézzelfogható lehetlenségeket hisznek; hol minden kis bogár egyegy boszorkány; hol a tüzes sárkány a vinnyékben lovgol; hol a varázsvessző elásott kincset rejteget, mely minden Szentgyörgy napra viradólág kigyulad; hol szarvas és szarvatlan kísértetek kergetik egymást; — még fennebb azon sötét helyre, hol a szellemek susogását és a hazajáró lelkek lépteit halljuk; hol asztalok tánczolnak és kísértetek kopognak; még fennebb, hol még mindugyan azon homály, de mely már oly vastag, mint az előbbi lépcsőn. Minő borzadalmas látvány! Egy meggyilkolt fekszik dlöttünk széthasított koponyával, melynek egyik szemő fölbontatván a recharátyán a gyilkos jóltalált képe látható. El e sötét látványtól.

(Folytatása következik.)

tisztelni és szeretni tanultam, iránta érzett hálámnak némi jelét adhasam.

Nemzetünk, nagy férfainak nem emelt Pantheonot, hogy abban azok érc- vagy márvány szobrai elhelyezze; ezen mulasztást némileg pótolta a magyar tudományos akadémia, a mennyiben midőn a nemzetnek nagy halottja volt gyász ünnepélyt rendezett, mint ezt tevő Széchenyi, Kölcsey, Vörösmarty, Desseffy emlékére. A művész, ki lánglelkével, átható ékesszólásával, költői gondolataival és hasonlataival egyrészt gyászol a szenvedett veszteséget, másrészt lelkesítve és buzdítva vigasztalá az élőket: b. Eötvös volt. Művei közt maradandó becsüek lesznek ezen emlékbeszédek. Mennyire elégtelennek kell magamat éreznem, hogy ugyanazon feladatot teljesítem irányában!

Tudományos és irodalmi műveit Eötvösnek ismeri az irodalom minden barátja; nálánál avatottabbak fogják e téren működését jellemezni; én — mit róla mondandó leszek, többnyire saját emlékeimből merítem.

V i d é k.

Sepsi-Szeut-György, 1872, jan. 31 én.

Irodalmi szemétdombok összehalmozása által kezdeték a háromszéki levegőt büzhödté tenni, s miután szemétdombot ezüst kanállal összehalmozni nem szokás, — méltó eszközt, szeméthányó lapátot vett toll helyett kezébe az „Igazmondó“ segéd szerkesztője Bakcsi Ferencz akkor, midőn jelen évi 6 számú lapjában az ellene elkövetett s általa plane merényletnak (attentate) keresztelt (Oh felkent személy!) eljárás felett fujja el keserves jeremiádját. —

Nem is lennék hajlandó ez üggyhöz szólani, ha nem ösmerném a közmondást, melyszerint „a szemétdomb közt gyakran kincs találatik.

Valóban kincset vélek szemétdomb között feltalálni akkor, midőn a Háromszék tisztujtó közgyűléséről, ugyan azon egyentől, vagy legalább inspirációjá folytán, a „Hon“, „Igazmondó“ és több más lapokban székünk felizgatására megjelent cikkekkel, végre kiüti magát a szeg a zsákból s értelmes székely népünk előtt maga ciklikró világosan bebizonyítja, miszerint eddigi rugdalódzásai világért se származtak pártelv iránti ragaszkodás, — hanem csupán személyes érdek és sértett hűségéből!

Ezt pedig én kincsnek tartom, mert a görög bölcs ha le nem írta is, de tudta, hogy jó megösmerni azt a kivel dolgozunk van.

Ki képzelheti szilárd elvű pártemberről dühe által magát annyira elragadhatni, hogy tekintetbe nem véve a következményeket, a daemagogia égő üszkét dobja a székely nemzet fia közé, kik alkotmányos jogaiknak egyenlő élvéletében a testvériség kapesával fűződtek egymásba; és hogy most osztályokat kívánjon felállítani, a hol azok nem léteztek, hiszen egyenlő nemes volt minden székely eddig is, annál inkább ma, az általános jogegyenlőség korszakában. —

Ki képzelheti továbbá azt, miszerint baloldali lap szerkesztője, annyira vágyódjék az ellenpárti kormányzat fizetésére, hogy ne irtozzék annak megszerzését testvéreinek tévutra vezetésével is megkísérteni?

Értelmes székely ember bizonyára nem!

De nemcsak képzelhetjük, hanem mindannyian láthatjuk azt, miszerint czélja oda volt irányulva, hogy a hozzá hasonlóak által eddig hamu alatt élesztgetett szikráját az osztálykülönbségnek lángra lobbantva, annak világosságánál olvashassa le a főjegyzői fizetési ívről az 1200 forintot jelző összeget; azután beállhat békés honpolgárnak s baloldaliaskodjék a ki akar! Hiszen tudta ő, hogy egy megtört mindig elnézéssel fogadtatik.

A mi Bakcsi Ferencznek egyes ráfogásait illeti azok a maga helyén meglettek czáfolva. — Nem tehetem azonban, hogy megjegyzés nélkül hagyjam székünk szeretve tisztelt főispánja elleni gyanúsításait. A ciklikró jó ur t. i. minket székelyeket csak száján, — szívében azonban nem hord, mert nem ösmer; elegendőnek vélte ugyan is, — miután azon körben a hol az egyének megválasztását érteni kell főispánunk ellen semmit nem tetetett — az elene elkövetett merénylét szót többször ismételve, előttünk egygyüi székelyek előtt azon férfunak, ki székünknek egy a mult szomorukor napjaiban, mint jelenben is közszeretethen álló és általános becsült vezére volt, — népszerűségét a közvélemény előtt csökkenthetni.

Hó, ho uracsám! nem oda a kurta!! hogy bennünköt székelyekül jobban megösmérjen jöjjön haza, s majd tapasztalhatja, hogy nem szeretünk mi bogár után indulni

H á r o m s z é k i. *)

*) Ezen cikk hozzánk Háromszéknek egy jól képzett és épen nem heveskedő természetű fiától küldetett be. Elég sajnálatos, hogy olyan foku kasztszellem-szítás foly ottan, a mely még nyugodt kedélyü emberek is ily kemény kifejezésekre ragad. Ezen cikk legyen egy-

R o m á n l a p s z e m l e.

„Patria“ 6-ik sz. jan. 30-án 1872. A magyar kormány a nem magyar, különösen a román nemzetiséghez jóakarata közeledését s kibékítési kísérletét ismertette, ez alkalomból a tulsó román hazafiak s azok közönlényeihez így szól:

„Ha a „nemzeti“ párt ép úgy gondolja, mint mi kormánypárt, — hogy már nagy ideje a magyar és román nép közti őszinte kibékülésnek, — ha ők miként lapjukban hirdetik — becsületes kiegyezést óhajtanak szegény népünk s a közhaza érdekében, — ha ők beszélik s magokviselésében átvannak hatva őseink és dédőseink hazájának szeretetétől — mi nem látjuk át: mi akadályozhatná őket a kormány részéről tett jóakaratu kezdeményezés őszinte s bizalmas fogadásában? nem látjuk: miért ne hagyhatnák el a mai ferde tért, mely a románok s a közhazának soha javára nem vált, mely a szt. István koronája alatti népek békéjét, jólétét s szabadságát soha sem fogja biztosítani?

Annak, hogy ők a kormány ellenségeivé lettek, mint mondják oka az volt: hogy nemzeti ügyük figyelembe nem vétetett. A pillanat meggyőzheti őket: hogy a kormány oly helyzetben, — s akarja is megadni a románoknak mind azt, mi őket az államban megilleti.

A kormány és nemzeti pártok közti különbség nem oly nagy, hogy egyesülve egy egészséges elv alapján ki egyenlíthető ne volna. S ez elv meg fogja jelölni a helyes utat a magyarokkali kibékülésre: magán érdekeinek helyes befogása — a közállam érdekei szempontjából. Ezen elvnek alá kell rendeltetniök minden nemzetiségi, valamint kormánypárti követeléseket. Kiváltásokra amugy sincs szükségünk, csak közszabadságra, melynek keretében igen jól beférnek — a románok jól értelmezett érdekei. Nyelv és nemzetiségnek rabszolgaságban nincs értéke!

Mi kérjük és követeljük: hogy ellenzéki képviselőink — küldöik érdekében csináljanak közügyet a befolyásos kormányférfiakkal. Kérjük és követeljük, hogy ők egy közhelyen összejöve, eszméjüket változtassák s óhajtaikat egy oly emlékirat, vagy pontozatokban formulázzák, mely a köztök s a kormány közti magán tárgyalásnak alapul szolgálhasson. Ne szalasszák el a kínálkozó jó alkalmat; mert egy elveszett percz évekbe kerülhet!

Számoljon mindenki a köztülményekkel, — tegye félre a személyes hűség s gyűlölséget; nagyon sok függ a románok magatartásától! Bizalom és őszinteség! ezek nélkül nem lehet kibékülés. Elégé volt már a román a negatív áldozata. Tegye magát mártírrá kinek úgy tetszik magán szenvedélyből, de a nép ügyet magas képzelményekért — ne veszélyeztesse. A sors úgy akarta, hogy itt a magyarok és románok együtt lakjanak, — nekik kell, — s mi akarunk együtt élni, mint testvérek. A hivatottaktól elvárjuk, hogy a biztos eredményt a kétes jövőnek nem fogják fölláldozni!

P o l i t i k a i s z e m l e.

A francia pénzügyminiszter a hadi kárpótlás részletéül 80 mil. frankot fizetett jan. 31 én Porozországnak.

A nemzetgyűlés jan. 31-ki ülésében Remusat külügyminiszter lord Lyonsnak egy sürgönyét olvasá fel, melyben mondatik, hogy az árszabály revisiója ellen nincs kifogása, feltéve hogy Franciaország nem a védvámrendszerhez tér vissza. Gambetta erre a vita elnapolását indítványozza. Thiers az elnapolási indítvány ellen szól és tagadja a kormánynak tulajdonított védvámi terveket. A kormány tárgyalási alapul csak bizonyos pontokat vett fel, melyekre vonatkozólag még a császári kormány is változtatásokat tervezett. A kormány csak szabad kezét akar nyerni. Erre az általános vita befejeztetik. Johnston azon módosítványa, miszerint a szerződések felmondása fenntartassék és a kormány felszólíttassék Angliával a szerződéseknek a kincstári érdekekben való megváltoztatása iránt újabb alkudozásra lépni, 423 szavazattal 200 ellen, és Gambetta indítványa 415 szavazattal 192 ellen elvetetett és az ülés bezárattott.

A nemzetgyűlés elfogadta a kereskedelmi szerződések felmondását és 377 szavazattal 318 ellen elveté Duchatel indítványát a nemzetgyűlés és a kormánynak Párisba áthelyezése iránt.

A porosz képviselőház január 30-iki ülésében a cultusbudget tárgyalása alkalmával Bismarck herczeg be-

szersmind felelet azon lelkész urnak is, a ki a 8-ik számunkban megjelent vezércikkre úgy pattog, mintha nem is pap, hanem legalább is háromszéki pápa volna. A mint látszik, nagyon is megvan a ciklikró által jelzett baj; és azt nem palástolni, hanem elenyésztetni kell.

S z e r k.

széde Németországban nagy figyelmet keltett minden körben. Beszédében különösen közérdekű a felelekizetiségi föltékenykedésre vonatkozó része, mely így hangzik:

Nekem elvem, hogy minden felekezethez teljesen szabad mozgás engedessék, a nélkül azonban hogy szükségesnek tartanám, hogy minden felekezet nagyságának aránya szerint számszerűleg legyen az állambivatalokban képviselve. Én nem is ismerem az arányt, nem is akarom ismerni, azt azonban tudokra adom önöknek, hogy ugyan azon igényekre, mikre a katolikusoknak, joguk van minden más felekezetheknek: a lutheránosoknak, a reformáltaknak, és a zsidóknak; — és én úgy találtam, hogy épen az utóbbiak tüntették ki magukat különös intelligencia és képesíttség által az államszolgálat terén.

V e g y e s.

(A jótékony nőegylet-bál) e hó 3-ikán volt. Sajnálattunkat kell kifejezni, hogy személyesen részt nem vehettünk e bálban, de biztos forrásból vett értesülésünk szerint feljegyezhetjük, hogy ez az idei jól sikerült bálók között méltó helyet foglalt el. Fényben versenyzett sok más bállal, az élénkesség, kedélyesség pedig kiapadhatlan volt mindvégig. Kapcsolatban ezzel — elnök ő nagysága felszólítása folytán az egylet és maga nevében őszinte köszönetet nyilvánítunk Fischer Adolf urnak, ki mint igen ügyes rendező-kitűnő érdemeket szerzett magának az egylettel szemben.

(A Deákkör) e hó 3-iki értekezletén folytatva a választási törvényjavaslat feletti tanácskozását elfogadta a 18-as bizottság által Fogaras városra vonatkozó új §-t, — mely szerint: Fogaras sz. k. városa az 1870. 42. t. cz. 88 §-a által a törvényhatóságok sorába felvételvé, azon választási kerületnek, melyhez választási tekintetben csatolva van, választási főhelye lesz.

(A képviselőház) 18-as bizottsága értekezletén kimondott, hogy a bizottság elvben az incompatibilitás szabályozását szükségesnek tartja: ennél fogva a képviselőház utasítja a miniszteriumot, hogy még ezen ülészek alatt oly időben terjesszen a ház elé t. javaslatot a képviselői állás összeférhetlenségéről, hogy az a választási törvényjavaslat szentesítése előtt tárgyalassék, és ezzel együtt törvény erőre emelthessék.

(Ama szerb bizalmi férfiaknak) óhaja, kiket a miniszterelnök és a cultusminiszter tanácskozásra meghívtak volt, az egyházi és iskolai autonomia ugyanazon mérvének követelésében központosult, melylyel a románok is bírnak. A miniszterek meghalgatták a véleményt, de — a nélkül, hogy e tárgyban tüzetesen nyilatkoztak volna. Arra azonban utalás történt, hogy míg a románok a törvények tiszteletben tartása mellett élvezik autonomiájukat, a szerbek egy részénél arra látszik eszközül szolgálni, hogy a törvények ellen izgassanak.

(A ki Angliába dohányt viszen, furesán jár.) Sokan azt hiszik, hogy Angliában a dohány és szivar drágább mint más helyen, s ez okból vannak, kik uti bőröndjeiket Angliába menőleg jól megtömik szivarral s dohánnyal. Nem rég történt egy hollandi matrózzal, csak csekély dohány-csempészetért 100 font sterling büntetésre ítélték, s fizetni nem képes esetben 6 havi börtönre. A nyelv nem értéke Angliában nem mentség; parthoz érkezéskor mindenki egy kis czédulát kap kezéhez, mely többféle nyelven tartalmazza a vámszabályokat, s mindenki köteles magát ehhez tartani.

(A budget-törvény) végre e hó 1-én tartott ülésen az általános vita befejezése után általánosságban és részleteiben elfogadtattott.

(A horvát nemzeti párt) megbizottjaival az egyetértés létrejött. Ez az eredménye egy majdnem két óra hosszú tartott értekezletnek. Csupán néhány kevésbé jelentékeny pontot illetőleg van még eltérés. A kiegyezés pontozatai az e hó 4-ikén tartott értekezletben voltak végleg megállapítandók s ez esetben a horvát képviselők haza utaznak.

(Vasuti gazdálkodás.) Mikor egy vasutvonal kiépítése elhatároztatik, megállapítják a költségeket s az országgyűlés megszavazza azon reményben, hogy az összeg elég is lesz.

Dehogy elég! A vasut építését megkezdik, de mielőtt az befejeztetnék, egyik-másik lapban mintegy sutogva emlegettetik, hogy az időjárás, a munkabér drágulása s ki tudná elszámolni mindazon körülményeket, melyek fölhozhatnak a végből, hogy ezt és ezt a vonalat a megszavazott összegből nem lehet kiépíteni, szóval: kevés a pénz, elfogyott idő előtt. De hát hol vegyünk? Hol? ott van az országos pénztár, csak kérni kel egy pár milliót.

Igy tett nem régebén a keleti vasut, csak 8 millióra van még szüksége, hogy az erdélyi vonalrész kiépíthetesse, most pedig a magyar-galicziai vasut-társulat akar a magyar kormányhoz folyamodni, hogy egy és fél milliót szavaztasson meg pótlólag a przemysi-lupkovi vonal

rész kiépítésére, mert ha nem, a vállalkozók a munkát abba hagyják. Az engedményesek csak fél millióval hajlandók amaz összeghez hozzájárulni.

De ha még csak eddig volna. Hanem azután mikor egy vonalról azt mondják, hogy készen van s átadják a forgalomnak akkor látjuk csak, hogy minden nagyjából van elkészítve, azaz csak fele részben van biz az készen s a sok toldozgatás annyiba kerül majdnem, hogy az egész vonalat újra kilehetne építeni.

(Az éjszakai fényből) e hó 4-ikén nekünk is nagyon élénk sugárzat jutott. A tünemény több óra hosszat tartott, míg végre a sugarak, s a fényvitek kezdtek megszakadozni, szétfoszlani s lassan-lassan egészen eltűnni. A bűvös fény világosságával a mily kedves képét nyújtotta az öreg Czenknek, épen oly kellemetlen estét adott a babona hiveinek; azok mindent hittek csak a valót nem, — egyik jószolt belőle másik jajveszékelt felette. Ezek között természetesen annak adtak igazat, a ki legijjesztőbbet tudott mondani.

(A vasúti vonatokon) nem kell kimélni az emberéletet a kolozsvári vasutigazgatóság szerint; legalább arra mutat egy ott történt eset.

Kolozsvárt ugyanis egy jó családból való polgárleány öngyilkossági szándékkal a Kardosfalva felől közelítő vonat előtt a sinekre feküdt le. A vonatvezető azonban észrevette, és sikerült a vonatot megállítania épen a leány előtt, kit aztán ájulva vittek vissza szülőjéhez. Hanem a vonatvezetőt most kérdőre vinták: hogyan merészelte megállítani a mozdonyt. A tanulság, hogy a vasúti szabályok szerint nem kell kimélni az emberéletet még akkor sem, ha megmenthetik. Az elkeseredett emberek bizonyára figyelmesek lesznek az emberbaráti intézkedésre.

(Gróf Ráday Gedeon) királyi biztos lemondása egy közelebről tartott minisztertanácsban nem fogadtatott el.

(Páris temetőiben) a tartós és erős esőzések elhordták a földet, mely a polgárháboru roppant áldozatainak hulláit fedte. Az így fejlődött enyészeti gőzök veszedelmbe ejték a temetők körül terülő városrészeket. A baj megállítására most nagy mértékben foganatosítottak elővigyázati rendszabályok. A hullák vegyszerekkel megégettetnek és újra befedtetnek.

(Horváth Mihály püspök) az országos közoktatási tanács elnökekévé neveztetett ki.

(Köhalomban) a kormánypárti Schreiberrel szemben, „von“ Bauszern Guido lépett föl, mint ellenzéki követelő. A szebeni lap közli a választókhöz intézett nyílt

levelét, melyben „von“ Bauszern magát ugyan a dualismus hívének, de egészen független „nép“-emberének nevezi s különösen a virilitás és a kormányának a törösvári pör kérdésében elfoglalt álláspontja ellen küzd, ez utóbbit „rablás“-nak nevezvén.

(Hajnal Lajos) kalocsai érsek, a napokban Bécsben volt s meg akarta hallgatni Hellmersberger hangversenyét. Elment tehát a művész lakára s a cseléd kérdésére azt felelé, hogy egy corcle jegyért jött. Szent-Venczel védenze aztán jelenté urnőjének, hogy egy pap van künn, ki cirkus jegyet árul. A művész neje kíváncsi volt a pap látására, ki Renz billettjeit árulja s kiment. Képzeltetni aztán a nevetést, mely a félreértés kimagyarázása után következett.

(A 28-iki datum) a lefolyt háboru alatt végzet-teljesnek bizonyult be Franciaországra nézve. Igy 1870 jul. 28-án utazott Napoleon fiával együtt Metzbe; — sept 28-án adta fel Uhrich tábornok Strassburgot, melylyel 1100 ágyu s 10 millió frank esett a németeknek zsákmányul; — okt. 28-án vonultak be a poroszok Metzbe s ejtettek hatalmukba 150,000 foglyot, 153 sást és zászlót, 541 tábori ágyut, 76 mitrailleuset 800 ostromágyut, 300,000 pus-kát, 2000 társzekeret, és löszert 85 ágyuüteg számára. — November 28-án Goeben elfoglalta Amienst. — Decz. 28-án a párisi badak odahagyták az avroni fensíket. — 1871 jan. 28-án Páris kapitulált. — Febr. 28-án a nemzetgyűlés megszavazta a békeelőzményeket tartalmazó tjavaslat sürgősségét. — Marcz. 28-án első értekezlet Brüssselben a francia és német meghatalmazottak között.

Nyílt-tér.*)

▲ Sepsi-Szent-György 1872; február hó 3-án.

Bakcsi Ferencnek a „Magyar Polgár“ 24-ik számában megjelent cikkében felhozott gyanúsításait midőn visszaütöttem és rágalmazásnak nyilvánítottam, — egyszerűs-mind kinyilatkoztatom, hogy ez ügyben a maga helyén elégtételt szerezni a kellő lépéseket megtettem.

Végre számos barátaim és jó ismerőseimtől bocsánatot kérek azon hiszékenységért, hogy őt a társadalmi téren lovagias embernek véltem — s azon hangon szólottam hozzá.

Horváth László.

*) E rovat alatt megjelent cikkekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget „a szerkesztőség.“

A közönség köréből.

Brassó, 1872 február 7-én.

A „Nemere“ mult számai egyikében felszólalunk a járdák jege felvágatásának vagy legalább hamuval behintésének érdekében — nemkülömben érintettük az uton utfélen de különösen a járdákon korcsolyázó suhanczokat.

Akkor nyomban a jég rendőri rendelkezés folytán felvágatott, de nem a közönség köréből felszólamlás folytán, hanem azért, mert éppen az azelőtti szombaton Böhm városi tisztviselő ur járdáit sikamlás és esése által karját törte, mi eléggé constatalja a jelen magistratus azon nézetét mintha a háztulajdonosok, a közönség, a nép az ő kedvéért lenne, — nem pedig ő a nép érdekében.

Alig esett a mult napokban 1—2 hüvelyknyi hó, az nem sepegetett el a járdákról, de a már érezhetőbb sűrű nap sugarai előidézte eszterha csepegés által sok helyt jégzománczá váltazott, — a járdák közelében álló kutak körül tetemes vastagságu rézsutas jég rétegek pedig még veszélyesbek a járókra nézve, — a korcsolyázó (vagy brassaiason glicselő) fegyelmetlen suhanczok a járókra minden tekintet nélkül csuszálnak.

Azt várja a tekintetes rendőrség, hogy utóbbiak irányában magunknak elégtételt szerezzünk? — meglesz ha úgy tetszik! — vagy csak akkor lesz orvoslás ha ismét egy magistratualis person cobákja török?

Te pedig nép! tartsd emlékedben a hanyag tisztviselőket akkora, midőn kitavavaszodik! --

Többen.

„Ost Grenze“ polgártárs! kérünk e ezikk átvételére.

Bécsi tőzsde és pénzek Brassóban Febr. 7.

	Pénz.
Osztr. nemzeti adósság ezüstben	71 10
„ „ „ papírban	62 60
1860-ki sorsj. kölcsön 100 frt.	102 30
Nemzeti bank részvény	856 —
Hitelintézeti	339 50.
London	112 90
Ezüst	111 35
Napoleonor	9 —
cs. k. arany	5 40
Lira	10 45
Magyar földteherm.	80 50
Bánati	78 40
Erdélyi	77 25
Porosz taller	1 69
Ikosár	1 80
Rubel	1 80

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Orbán Ferencz.

Hirdetmény.

Alóírt ezennel köztudomásra juttatom, miszerint Kézdivásárhely városában fekvő jószágom, mely áll két lakóházból, mind kettő száraz boltozatos pincékkel ellátva; továbbá egy három gözműmalomból, gabonás, istálló és egy teljesen berendezett kovácsmühelyből, mindezen épületek szilárd anyagból újonnan építvők; továbbá egy külön álló keményítőgyár számára készült faépületből, tágos udvar és egy terjedelmes gyümölcsös veteményes kertből — szabad kézből jutányos árban s a lehető legkedvezőbb feltételek alatt eladó.

Ezen ügy iránt bővebb tudósítást nyerni kívánók sziveskedjenek bérmentes leveleket hozzám, mint tulajdonoshoz Brassóba intézni.

Pánczél Joachim,

k. törvényszéki ülnök

26 1—3

Pályázat.

Karatán (Erdély Felső-Fejérmegye) a községi tanítói állomásra pályázat hirdettetik:

Évi fizetése készpénzben 300 for. o. é. 4 öl rövid tűzifa és szabad lak. 22 2—3

A pályázni kívánó okleveles tanítók kellőleg felszerelt sajátkezűleg irt folyamodványaikot személyesen vagy posta útján február hó 20-ig iskolaszék elnöke Benedek Ignácz urhoz küldjék be — utolsó posta Kézdi Vásárhely.

Kerestetik

egy 4—6 gymnasiumot végzett jó családból való fiu, ki a magyar és német nyelvet bírja, gyógyszerész gyakornoknak.

Kedvező feltételek mellett a vállalkozó azonnal nyer alkalmazást.

E tárgyban bővebb felvilágosítást ad Barrothon

Debitzky Mihály,

gyógyszerész.

20 3—3

Bizonyítvány

Popp G. J. cs. kir. udvari fogorvos urnak Bécsbe Bognergassa 2. sz. Az ön által készített

Anatherin-szájvizet

megvizsgálván, teljesen ajánlhatónak találtam.

Opoltzer,

a bécsi cs. kir. kóroda rektora és tanára, szász k. udvari tanácsos stb.

Egészséges fogak.

A fogak és foghús tisztítása épen tartása és a szájbüsz eltávolítása végett Dr. Popp G. J. cs. kir. udvari tanácsos által gyártott

Anatherin-szájviz

a legsikeresebb minden eddig ösmert gyógyszer között, mivel általában semminemű egészségnek ártalmas anyagot nem tartalmaz, a fogak rothadását és borkőképzését gátolja, fogfájástól, szájtrohadástól őriz és ezen baj ha netán beállott volna rövid időn enyhíti, és végkép megszünteti.

Dr. Popp G. J.

növény fogpora annyira tisztítja a fogakat, hogy annak mindennapi használata által nem csak az oly nehezen távolítható fogkő távolítatik el, hanem a fogak máza fehérségben és finomságban mindig nő.

Egy tégely ára 63 kr. o. értékben.

Kapható itten Brassóban: Miller J. gyógyszerész, S. P. Majlat. Th. C. Mantan, Duschoin János, Fabiak Ed. gyógyszerész és Jekelius Ferdinándnál. Rozsnyon: Feymann; Kézdi-Vásárhelyt: Babics Ed. gyógyszerésznél.

Fogarásban: Megay G. A. gyógyszerész; Köhalomban: Melás J. gyógyszerésznél és Kovásznán: Binder A. gyógyszerésznél. 21 3—3

Értesítés.

a kerttulajdonosok, gazdák és virágkedvelők részére.

Éppen most jelent meg veteményeink, mezei, kerti virágaink és növényeink 62-ik névsora, melyek itten Tecló János és fia kereskedésében ingyen kaphatók. Nevezettek megrendeléseket szívesen fogadnak el, melyeknek pontosan eleget tenni legfőbb gondunk leend

C. Platz és fia Erfurtban,

2—3 24

a porosz király szálítója.

46—1872 sz. polg. 25

2—3

Hirdetmény.

Melynél fogva ezennel közzététetik, hogy hites ügyvéd Csiki Endre ur ügyvédi gyakorlatának hivatalos helyét Tordáról Brassó városába tette át, miután itteni bejelentése szerint kir. ügyész Kenyeres Adolf volt ügyvéd ur irodáját át vette.

Kelt Brassóban a kir. törvényszéknek 1872-ik évi Január hó 15-ik napján tartott üléséből.

KERESKEDŐ IFJAK

kik a kereskedelmi egyszerű vagy kettős könyvvitel, számtan és levelezésben vidékünk bármely nyelvén magán oktatást venni óhajtanak: sziveskedjenek bővebb tudósítás végett e lap szerkesztőségéhez fordulni.

23 2—3